

(“Službeni glasnik Bosne i Hercegovine” br. 21/03)

Na temelju članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Doma naroda, održanoj 18. lipnja 2003. godine, i na sjednici Zastupničkog doma, održanoj 27. lipnja 2003. godine, usvojila je

ZAKON O ZAŠTITI SVJEDOKA POD PRIJETNJOM I UGROŽENIH SVJEDOKA

GLAVA I - OPĆE ODREDBE

Članak 1. Svrha Zakona

Ovim se zakonom uređuju mjere koje osiguravaju zaštitu svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka u kaznenim postupcima pred Sudom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud) ili glavnim tužiteljem Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: tužitelj) za kaznena djela u nadležnosti Suda.

Članak 2. Definicije

Izrazi koji se u ovome zakonu koriste imaju značenje po Zakonu o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ZKP BiH), Kaznenom zakonu Bosne i Hercegovine i Zakonu o Sudu Bosne i Hercegovine, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Članak 3. Svjedoci pod prijetnjom i ugroženi svjedoci

- (1) Svjedok pod prijetnjom jest svjedok čija je osobna sigurnost ili sigurnost njegove obitelji dovedena u opasnost zbog njegovog sudjelovanja u postupku, kao ishod prijetnji, zastrašivanja ili sličnih radnji u svezi njegovog svjedočenja.
- (2) Obitelj iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva osobe koje mogu odbiti svjedočenje po ZKP-u BiH.
- (3) Ugroženi svjedok jest svjedok koji je ozbiljno tjelesno ili duševno povrijeđen okolnostima pod kojima je kazneno djelo počinjeno ili koji pati od ozbiljnih duševnih poremećaja koji ga čine izuzetno osjetljivim ili dijete i maloljetnik.
- (4) Zaštićeni svjedok jest svjedok koji se ispituje po odredbama čl. 14. do 23. ovoga zakona.

Članak 4. Primjena mjera zaštite svjedoka

Sud može odrediti one mjere zaštite svjedoka koje smatra potrebnim, a koje su ovim zakonom predviđene, uključujući primjenu više mjera istodobno. Pri odlučivanju koju će mjeru zaštite svjedoka primijeniti, Sud neće odrediti primjenu teže mjere ako se ista svrha može postići primjenom blaže mjere.

Članak 5.
Obavješćivanje svjedoka

(1) Sud, tužitelj i druga tijela koja sudjeluju u postupku po službenoj će dužnosti poučiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženog svjedoka o mjerama zaštite svjedoka predviđenima ovim zakonom.

(2) Svjedok pod prijetnjom i ugroženi svjedok imaju pravo na pravnu pomoć sukladno zakonu.

GLAVA II - MJERE ZAŠTITE SVJEDOKA

Članak 6.
Osiguranje psihološke, socijalne i stručne pomoći

Tijekom istrage tužitelj, a nakon podizanja optužnice Sud, obavještava nadležno tijelo socijalne skrbi o uključenju ugroženoga svjedoka u postupak i omogućava pružanje pomoći toga tijela te psihološku potporu svjedoku, uključujući nazočnost odgovarajućih stručnih osoba pri ispitivanju.

Članak 7.
Red izvođenja dokaza na glavnoj raspravi

Tijekom glavne rasprave Sud može ispitati svjedoke pod prijetnjom i ugrožene svjedoke u najskorije moguće vrijeme, i može te svjedoke na glavnoj raspravi ispitati redosljedom drukčijim od onoga propisanoga ZKP-om BiH.

Članak 8.
Ispitivanje

(1) Kada se ispituje ugroženi svjedok, sudac ili predsjednik vijeća će u odgovarajućoj mjeri nadzirati način ispitivanja svjedoka, posebice u cilju zaštite svjedoka od uznemiravanja i zbunjivanja.

(2) U izuzetnim okolnostima, Sud može uz suglasnost stranaka i branitelja ispitati ugroženoga svjedoka tako što će mu izravno postavljati pitanja u ime stranaka i branitelja.

Članak 9.
Svjedočenje putem tehničkih uređaja za prijenos slike i zvuka

Pri odlučivanju postoje li opravdani razlozi da se svjedok ispita putem tehničkih uređaja za prijenos slike i zvuka na način na koji stranke i branitelj mogu postavljati pitanja, a da ne budu nazočni u istoj prostoriji sa svjedokom, uzet će se također u obzir i potreba osiguranja zaštite svjedoka pod prijetnjom i ugroženog svjedoka.

Članak 10.
Udaljavanje optuženika

(1) Kada postoji opravdana bojazan da će nazočnost optuženika utjecati na sposobnost svjedoka da svjedoči potpuno i točno, Sud može po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka ili branitelja, a nakon ispitivanja protivne stranke i branitelja, naložiti da optuženik bude udaljen iz sudnice.

(2) Optuženiku će biti omogućeno praćenje svjedočenja putem tehničkih uređaja za prijenos slike i zvuka ili će svjedočenje biti zabilježeno i optuženiku predočeno,

(3) Branitelj nazoči ispitivanju. Nakon što se optuženiku predoči svjedočenje svjedoka, a prije

nego se svjedok otpusti, omogućit će se savjetovanje branitelja i optuženika.

(4) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka, stranke i branitelj mogu podnijeti žalbu. O žalbi odlučuje vijeće žalbenog odjeljenja u roku od 72 sata nakon prijema žalbe.

Članak 11.

Iznimke od izravnog izvođenja dokaza

Pri odlučivanju mogu li se zapisnici o iskazima danim u istrazi pročitati i koristiti kao dokaz na glavnoj raspravi, Sud će također uzeti u obzir i potrebu osiguranja zaštite svjedoka pod prijetnjom koji bi ili čija bi obitelj mogla biti izložena velikoj osobnoj opasnosti, ili zaštite ugroženoga svjedoka koji bi mogao biti izložen ozbiljnoj duševnoj boli ako bi nazočio glavnoj raspravi.

Članak 12.

Ograničenje prava optuženika i njegova branitelja na pregled spisa i isprava

(1) U izuzetnim okolnostima, ako bi otkrivanje nekih ili svih osobnih podataka svjedoka ili drugih pojedinosti doprinijelo otkrivanju istovjetnosti svjedoka i ozbiljno dovelo u opasnost svjedoka pod prijetnjom, sudac za prethodni postupak može, na prijedlog tužitelja, odrediti da neki ili svi osobni podaci svjedoka ostanu tajnima nakon podizanja optužnice.

(2) O podnošenju prijedloga iz stavka 1. ovoga članka, tužitelj odmah obavještava optuženika i njegova branitelja.

(3) Prije donošenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka, sudac za prethodni postupak će ispitati optuženika i njegova branitelja, ako je to moguće. Sudac za prethodni postupak rješenje mora donijeti u roku od 72 sata po primitku prijedloga.

(4) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dozvoljena.

(5) Ako sudac za prethodni postupak nije bio u mogućnosti da ispita optuženika i njegova branitelja prije donošenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka, Sud će ih ispitati odmah po primitku optužnice.

(6) Sud može rješenje iz stavka 1. ovoga članka ukinuti po službenoj dužnosti ili na prijedlog optuženika ili njegova branitelja.

(7) Sud rješenje iz stavka 1. ovoga članka ukida na prijedlog tužitelja.

(8) Sud će uvijek voditi računa o potrebi da se podaci na koje se rješenje iz stavka 1. ovoga članka odnosi otkriju čim to bude moguće. Otkriva se dostatno pojedinosti kako bi se obrana pripremila za ispitivanje svjedoka. Podaci moraju biti otkriveni najkasnije u vrijeme kada svjedok daje iskaz na glavnoj raspravi.

Članak 13.

Dodatne mjere osiguranja nepoznatosti svjedoka

(1) U izuzetnim okolnostima, kada postoji opravdana bojazan da će se ozbiljno ugroziti osobna sigurnost svjedoka ili njegove obitelji ako se neki ili svi osobni podaci svjedoka otkriju, i da će ta opasnost postojati i nakon davanja iskaza svjedoka, Sud može po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka ili branitelja odlučiti da osobni podaci svjedoka ostanu tajnima tijekom vremena za koje se odredi da je potrebno, a najdulje 30 godina po pravomoćnosti odluke.

(2) Sud može nakon ispitivanja stranaka i branitelja odlučiti da se anonimnost svjedoka sačuva tako što će se svjedoku dozvoliti svjedočenje iza skrivajuće prepreke ili uporaba elektronskih

uređaja za promjenu glasa ili slike, ili i slike i glasa svjedoka uporabom tehničkih uređaja za prijenos slike i zvuka.

(3) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka Sud može svakodobno ukinuti po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka ili branitelja.

Članak 14. **Ispitivanje zaštićenog svjedoka**

U izuzetnim okolnostima, kada postoji očita opasnost za osobnu sigurnost svjedoka ili njegove obitelji, a opasnost je toliko ozbiljna da postoje opravdani razlozi za vjerovanje da nije moguće tu opasnost umanjiti nakon što svjedok da iskaz, ili je vjerojatno da će se opasnost zbog davanja iskaza povećati, Sud može zaštićenog svjedoka ispitati sukladno čl. 15. do 23. ovoga zakona.

Članak 15. **Prijedlog za ispitivanje zaštićenog svjedoka**

(1) Prijedlog za ispitivanje zaštićenog svjedoka može podnijeti:

- a) Sudac, predsjednik vijeća ili član vijeća;
- b) tužitelj;
- c) ili osumnjičenik odnosno optuženik ili njegov branitelj.

(2) Prijedlog mora sadržavati:

- a) podatke koji utvrđuju istovjetnost svjedoka i postupak u kojem će svjedok dati iskaz;
- b) činjenice koje ukazuju da je osobna sigurnost svjedoka ili njegove obitelji ugrožena zbog njegova sudjelovanja u postupku;
- c) i okolnosti o kojima svjedok treba biti ispitan.

(3) Ako prijedlog podnese tužitelj ili osumnjičenik odnosno optuženik ili njegov branitelj, prijedlog mora biti podnesen Sudu u zapečaćenoj omotnici, a na vanjskoj strani omotnice mora jasno biti naznačeno da se radi o prijedlogu za ispitivanje zaštićenog svjedoka iz čl. 14. do 23. ovoga zakona.

Članak 16. **Utvrđivanje potrebe za ispitivanjem**

(1) Po primitku prijedloga za ispitivanje zaštićenoga svjedoka, vijeće od tri suca će bez odgode, a najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka prijedloga, utvrditi je li takvo ispitivanje opravdano.

(2) Sud svoju odluku temelji na:

- a) činjenicama iz prijedloga za ispitivanje zaštićenog svjedoka;
- b) i spisima o kaznenom predmetu koji su dostavljeni vijeću.

Članak 17. **Žalba na odluku vijeća**

(1) Protiv odluke iz članka 16. ovoga zakona dozvoljena je žalba.

(2) O žalbi iz stavka 1. ovoga članka odlučuje vijeće žalbenog odjeljenja bez odgode i odluku donosi najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka žalbe.

Članak 18. Zakazivanje ispitivanja

Nakon pravomoćnosti odluke o ispitivanju zaštićenog svjedoka, predsjednik vijeća zakazuje dan, vrijeme i mjesto ispitivanja.

Članak 19. Ispitivanje

(1) Ispitivanje zaštićenog svjedoka provodi vijeće iz stavka 1. članka 16. ovoga zakona sukladno odredbama ZKP-a BiH koje se odnose na ispitivanje svjedoka, osim ako je ovim zakonom drukčije propisano.

(2) Svjedok će biti poučen:

- a) da se ispituje kao zaštićeni svjedok;
- b) da se njegova istovjetnost neće otkriti nikome osim članovima vijeća i zapisničaru vijeća;
- c) da neće biti osobno nazočan pred vijećem bilo na kojem ispitivanju osim na ispitivanju zaštićenog svjedoka;
- d) i da nije obvezan odgovarati na pitanja koja mogu ukazati na njegovu istovjetnost ili istovjetnost članova njegove obitelji.

(3) Vijeće će detaljno ispitati svjedoka o okolnostima koje je naveo podnositelj prijedloga i o svim drugim okolnostima koje vijeće smatra potrebnim.

Članak 20. Zapisnik

(1) Zapisnik s ispitivanja zaštićenog svjedoka ne sadržava podatke o istovjetnosti zaštićenoga svjedoka.

(2) U zapisniku se za svjedoka koristi pseudonim koji određuje vijeće, i koji će se koristiti tijekom kaznenog postupka i u odlukama Suda.

(3) Članovi vijeća i zapisničar vijeća potpisuju zapisnik s ispitivanja zaštićenog svjedoka.

(4) Sud poduzima mjere radi osiguranja tajnosti zapisnika tako što:

- a) čuva zapisnik na sigurnom mjestu i odvojeno od ostalih isprava kaznenog spisa;
- b) vraća zapisnik na sigurno mjesto nakon njegove uporabe na odgovarajućem ispitivanju u kaznenom postupku i nakon donošenja pravomoćne odluke;
- c) i osigurava dugotrajnu pohranu zapisnika na način koji dozvoljava pristup toj ispravi samo predsjedniku kaznenog odjeljenja tijekom vremena za koje se odredi da je potrebno, a najdulje 30 godina po pravomoćnosti odluke.

Članak 21. Uporaba zabilježenog iskaza

- (1) Na glavnoj raspravi kaznenog predmeta, Sud će naložiti da se iskaz zaštićenoga svjedoka naglas pročita iz zapisnika s ispitivanja zaštićenog svjedoka.
- (2) Sucu odnosno vijeću nije potrebna suglasnost stranaka u postupku za nalog da se iskaz naglas pročita.
- (3) Sudac odnosno vijeće može odustati od čitanja iskaza naglas uz suglasnost tužitelja, optuženika i njegova branitelja.
- (4) Svjedok ne može bit pozvan da iskaz daje bilo na kojem ispitivanju osim na ispitivanju zaštićenog svjedoka.

Članak 22. Dodatna pitanja

- (1) Sud može po službenoj dužnosti ili na prijedlog tužitelja ili optuženika ili njegova branitelja odlučiti da se zaštićenome svjedoku postave dodatna pitanja:
 - a) radi razjašnjenja ranije danog iskaza,
 - b) ili u svezi podataka koji nisu bili obuhvaćeni ranije danim iskazom, a koji su značajni za predmet.
- (2) Vijeće će održati dodatno ispitivanje zaštićenog svjedoka na kojem će svjedoku biti postavljena dodatna pitanja, a odgovori će se zabilježiti i pročitati naglas na način iz članka 21. ovoga zakona.

Članak 23. Priješka potrebnost ostalih dokaza za donošenje presude

Sud ne može temeljiti presudu isključivo na dokazima iz članka 11. ili čl. 14. do 22. ovoga zakona.

GLAVA III - OSTALE ODREDBE

Članak 24. Tajnost

- (1) Podaci u svezi mjera zaštite svjedoka do kojih dođe osoba na službenoj dužnosti tijekom obavljanja dužnosti u svezi mjera zaštite svjedoka, jesu službena tajna.
- (2) Sud ili tužitelj će upozoriti osobe nazočne ispitivanju ili osobe koje saznaju takve tajne podatke tijekom svojih službenih ili profesionalnih dužnosti, da je neovlašteno otkrivanje takvih podataka kazneno djelo.
- (3) Od osobe koja obavlja službenu dužnost u svezi mjera zaštite svjedoka i koja sazna podatke iz stavka 1. ovoga članka ne može se zahtijevati ni u kojem postupku, ni pred kojim sudom, tribunalom ili istražnom povjerenstvu bilo kojeg oblika, da dostavi bilo koju ispravu ili otkrije ili ispriča bilo kakav sadržaj u svezi tih podataka.

Članak 25. Poslovník o radu

Sud će usvojiti poslovnik o radu koji osigurava odgovarajuću primjenu mjera zaštite svjedoka predviđenih ovim zakonom i koji jamči da će se svjedocima pružiti ostali odgovarajući oblici

zaštite ili skrbi, kao što je to predviđeno odgovarajućim zakonima Bosne i Hercegovine.

GLAVA IV - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 26.

Primjena na kaznene postupke u tijeku

Ovaj se zakon odgovarajuće primjenjuje i u onim kaznenim postupcima koji su u tijeku u vrijeme stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 27.

Stupanje na snagu ovoga zakona

Ovaj zakon stupa na snagu 1. ožujka 2003. godine.

PS BiH broj 65/03
27. lipnja 2003. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Šefik Džaferović, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Velimir Jukić, v. r.